

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2017. GODINU
STANDARD a.d. Prnjavor

Banja Luka, mart 2018 godine

S A D R Ž A J

Strana

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	3
BILANS STANJA	4
BILANS USPJEHA	8
BILANS TOKOVA GOTOVINE.....	8
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU.....	13
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE.....	..28-39

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara i Upravi „Standard“ a.d. Prnjavor

Obavili smo reviziju bilansa stanja preduzeća „Standard“ a.d. Prnjavor (u daljem tekstu „Društvo“), sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i bilansa tokova gotovine, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed kriminalne radnje ili greške, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika, kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, koji se primjenjuju u Republici Srpskoj. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizorskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Revizija, takođe, uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni, odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju, po svim materijalno značajnim pitanjima finansijsko stanje „Standard“ a.d. Prnjavor na dan 31. decembar 2017. godine, rezultate njegovog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srpskoj.

EF REVIZOR d. o. o.

Banjaluka, Gajeva broj 12

Datum: 20.03.2018. godine

Ovlašćeni revizor
Milan Kondić

BILANS STANJA
(Izvještaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2017. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine			Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
			Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
	A K T I V A					
	(A) STALNA IMOVINA (002+008+015+021+030)	001	31.157.110	21.949.211	9.207.899	6.140.380
01	I NEMATERIJALNA ULAGANJA (003 do 007)	002	81.495	61.477	20.018	24.900
010, dio 019	1. Ulaganja u razvoj	003	0	0	0	0
011, dio 019	2. Koncesije, patenti, licence i ostala prava	004	0	0	0	0
012, dio 019	3. Goodwill	005	0	0	0	0
014, dio 019	4. Ostala nematerijalna ulaganja	006	81.495	61.477	20.018	24.900
015, 016 i dio 019	5. Avansi i nematerijalna ulaganja u pripremi	007	0	0	0	0
02	II NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I INVESTICIONE NEKRETNINE (009 do 014)	008	31.075.615	21.887.734	9.187.881	6.115.480
020, dio 029	1. Zemljište	009	776.761	0	776.761	776.761
021, dio 029	2. Građevinski objekti	010	12.646.651	8.637.945	4.008.706	4.210.343
022, dio 029	3. Postrojenja i oprema	011	17.630.721	13.249.789	4.380.932	1.119.833
023, dio 029	4. Investicione nekretnine	012	0	0	0	0
024, dio 029	5. Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	013	0	0	0	0
027, 028 i dio 029	6. Avansi i nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi	014	21.482	0	21.482	8.543
03	III BIOLOŠKA SREDSTVA I SREDSTVA KULTURE (016 od 020)	015	0	0	0	0
030, dio 039	1. Šume	016	0	0	0	0
031, dio 039	2. Višegodišnji zasadi	017	0	0	0	0
032, dio 039	3. Osnovno stado	018	0	0	0	0
033, dio 039	4. Sredstva kulture	019	0	0	0	0
037, 038 i dio 039	5. Avansi i biološka sredstva i sredstva kulture u pripremi	020	0	0	0	0
04	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (022 do 029)	021	0	0	0	0
040, dio 049	1. Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica	022	0	0	0	0
041, dio 049	2. Učešće u kapitalu drugih pravnih lica	023	0	0	0	0
042, dio 049	3. Dugoročni krediti povezanim pravnim licima	024	0	0	0	0
043, dio 049	4. Dugoročni krediti u zemlji	025	0	0	0	0
044, dio 049	5. Dugoročni krediti u inostranstvu	026	0	0	0	0
045, dio 049	6. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	027	0	0	0	0
046, dio 049	7. Finansijska sredstva koja se drže do roka dospjeća	028	0	0	0	0
048, dio 049	8. Ostali dugoročni finansijski plasmani	029	0	0	0	0
050	V ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	030	0	0	0	0
	(B) TEKUĆA SREDSTVA (032+039+061)	031	7.599.905	0	7.599.905	9.728.273
10 do 15	I ZALIHE, STALNA SREDSTVA I SREDSTVA OBUSTAVLJENOG POSLOVANJA NAMIJENJENA PRODAJI (033 DO 038)	032	4.417.862	0	4.417.862	5.244.952
100 do 109	1. Zalihe materijala	033	2.263.186	0	2.263.186	1.836.821
110 do 119	2. Zalihe nedovršene proizvodnje, poluproizvoda i nedovršenih usluga	034	291.237	0	291.237	110.494
120 do 129	3. Zalihe gotovih proizvoda	035	1.673.505	0	1.673.505	1.119.907
130 do 139	4. Zalihe robe	036	0	0	0	0
140 do 149	5. Stalna sredstva i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena otuđenju	037	0	0	0	0

150 do 159	6. Dati avansi	038	189.934	0	189.934	2.177.730
	II KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, KRATKOROČNI PLASMANI I GOTOVINA (040+047+056+059+060)	039	3.182.043	0	3.182.043	4.483.321
20, 21, 22	1. Kratkoročna potraživanja (041 DO 046)	040	1.957.262	0	1.957.262	2.795.257
200, dio 209	a) Kupci - povezana pravna lica	041	0	0	0	0
201, 202, 203 i dio 209	b) Kupci u zemlji	042	35.654	0	35.654	19.696
204, dio 209	v) Kupci u inostranstvu	043	1.767.999	0	1.767.999	2.746.588
208, dio 209	g) Sumnjiva i sporna potraživanja	044	0	0	0	0
210 do 219	d) Potraživanja iz specifičnih poslova	045	0	0	0	0
220 do 229	đ) Druga kratkoročna potraživanja	046	153.609	0	153.609	28.973
23	2. Kratkoročni finansijski plasmani (048 do 055)	047	0	0	0	0
230, dio 239	a) Kratkoročni krediti povezanim pravnim licima	048	0	0	0	0
231, dio 239	b) Kratkoročni krediti u zemlji	049	0	0	0	0
232, dio 239	v) Kratkoročni krediti u inostranstvu	050	0	0	0	0
233, 234 i dio 239	g) Dio dugoročnih finansijskih plasmana koji dospijeva za naplatu u periodu do godinu dana	051	0	0	0	0
235, dio 239	d) Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha namijenjena trgovanju	052	0	0	0	0
236, dio 239	đ) Finansijska sredstva označena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	053	0	0	0	0
237	e) Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udjeli namijenjeni prodaji ili poništavanju	054	0	0	0	0
238, dio 239	ž) Ostali kratkoročni plasmani	055	0	0	0	0
24	Gotovinski ekvivalenti i gotovina (057+058)	056	955.282	0	955.282	1.416.143
240	a) Gotovinski ekvivalenti - hartije od vrijednosti	057	0	0	0	0
241 do 249	b) Gotovina	058	955.282	0	955.282	1.416.143
270 do 279	4. Porez na dodatu vrijednost	059	265.453	0	265.453	265.316
280 do 289, osim 288	5. Aktivna vremenska razgraničenja	060	4.046	0	4.046	6.605
288	III ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	061	0	0	0	0
	(V) POSLOVNA SREDSTVA (001+031)	062	38.757.015	21.949.211	16.807.804	15.868.653
29	(G) GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA	063	0	0	0	0
	(D) POSLOVNA AKTIVA (062+063)	064	38.757.015	21.949.211	16.807.804	15.868.653
880 do 888	(Đ) VANBILANSNA AKTIVA	065	0	0	0	0
	(E) UKUPNA AKTIVA (064+065)	066	38.757.015	21.949.211	16.807.804	15.868.653

BILANS STANJA (nastavak)
(Izveštaj o finansijskom položaju)
na dan 31.12.2017. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos na dan bilansa tekuće godine	Iznos na dan bilansa prethodne godine (početno stanje)
1	2	3	4	5
	P A S I V A			
	(A) KAPITAL (102-109+110-111+112+116+117-118+119-123)	101	8.313.854	6.028.119
30	I OSNOVNI KAPITAL (103 do 108)	102	3.544.986	3.544.986
300	1. Akcijski kapital	103	3.544.986	3.544.986
302	2. Udjeli društva sa ograničenom odgovornošću	104	0	0
303	3. Zadržani udjeli	105	0	0
304	4. Ulozi	106	0	0
305	5. Državni kapital	107	0	0
306	6. Ostali osnovni kapital	108	0	0
31	II UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	109	0	0
320	III EMISIONA PREMIJA	110	0	0
321	IV EMISIONI GUBITAK	111	0	0
dio 32	V REZERVE (113 do 115)	112	264.912	203.841
322	1. Zakonske rezerve	113	148.445	87.374
323	2. Statutarne rezerve	114	116.467	116.467
329	3. Ostale rezerve	115	0	0
330, 331 i 334	VI REVALORIZACIONE REZERVE	116	0	0
332	VII NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	117	0	0
333	VIII NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU	118	0	0
34	IX NERASPOREĐENI DOBITAK (120 do 122)	119	4.503.956	2.279.292
340 ili 342	1. Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima ranijih godina	120	2.212.100	1.057.880
341 ili 343	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine / Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima tekuće godine	121	2.291.856	1.221.412
344	3. Neto prihod od samostalne djelatnosti	122	0	0
35	X GUBITAK DO VISINE KAPITALA (124 + 125)	123	0	0
350	1. Gubitak iz ranijih godina	124	0	0
351	2. Gubitak tekuće godine	125	0	0
40	(B) REZERVISANJA, ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE I RAZGRANIČENI PRIHODI (127 do 134)	126	408.271	441.313
400	1. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	127	0	0
401	2. Rezervisanja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	128	0	0
402	3. Rezervisanja za zadržane kaucije i depozite	129	0	0
403	4. Rezervisanja za troškove restrukturisanja	130	0	0
404	5. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	131	187.190	210.232
407	6. Odložene poreske obaveze	132	0	0
408	7. Razgraničeni prihodi i primljene donacije	133	0	0
409	8. Ostala dugoročna rezervisanja	134	221.081	231.081
	(V) OBAVEZE (136 + 144)	135	8.085.679	9.399.221
41	I DUGOROČNE OBAVEZE (137 do 143)	136	2.980.364	3.696.018
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	137	0	0
411	2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	138	0	0
412	3. Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrijednosti	139	0	0
413 i 414	4. Dugoročni krediti	140	2.952.274	3.696.018
415 i 416	5. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	141	28.090	0
417	6. Dugoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	142	0	0
419	7. Ostale dugoročne obaveze	143	0	0

42 do 49	II KRATKOROČNE OBAVEZE (145+150+156+157+158+159+160+161+162+163)	144	5.105.315	5.703.203
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (146 do 149)	145	2.594.073	1.451.403
420 do 423	a) Kratkoročni krediti i obaveze po emitovanim kratkoročnim hartijama od vrijednosti	146	0	0
424 i 425	b) Dio dugoročnih finansijskih obaveza koji za plaćanje dospijeva u periodu do godinu dana	147	2.594.073	1.451.403
426	v) Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	148	0	0
429	g) Ostale kratkoročne finansijske obaveze	149	0	0
43	2. Obaveze iz poslovanja (151 do 155)	150	2.090.201	3.356.978
430	a) Primljeni avansi, depoziti i kaucije	151	0	0
431	b) Dobavljači - povezana pravna lica	152	579.630	1.464.144
432, 433 i 434	v) Dobavljači u zemlji	153	794.846	1.082.699
435	g) Dobavljači iz inostranstva	154	715.725	810.135
439	d) Ostale obaveze iz poslovanja	155	0	0
440 do 449	3. Obaveze iz specifičnih poslova	156	0	0
450 do 458	4. Obaveze za zarade i naknade zarada	157	365.019	695.801
460 do 469	5. Druge obaveze	158	35.583	25.681
470 do 479	6. Porez na dodatu vrijednost	159	18.157	1.464
48, osim 481	7. Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	160	2.282	2.668
481	8. Obaveze za porez na dobitak	161	0	161.481
49, osim 495	9. Pasivna vremenska razgraničenja i kratkoročna rezervisanja	162	0	7.727
495	10. Odložene poreske obaveze	163	0	0
	(G) POSLOVNA PASIVA (101+126+135)	164	16.807.804	15.868.653
890 do 898	(D) VANBILANSNA PASIVA	165	0	0
	(Đ) UKUPNA PASIVA (164+165)	166	16.807.804	15.868.653

Potpisano u ime Društva
v.d. generalni direktor
Boro Jevđenić

BILANS USPJEHA
 (Izveštaj o ukupnom rezultatu u periodu)
 od 01.01. do 31.12.2017. godine

u KM

Grupa računa, račun	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	(A) POSLOVNI PRIHODI I RASHODI	201		
	I POSLOVNI PRIHODI (202+206+210+211-212+213-214+215)		30.461.712	28.931.441
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)	202	0	0
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima	203	0	0
601, 602, 603	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	204	0	0
604	v) Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	205	0	0
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)	206	29.669.796	29.107.396
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima	207	0	0
611, 612, 613	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	208	162.987	211.568
614	v) Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	209	29.506.809	28.895.828
62	3. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	210	0	0
630	4. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	211	734.341	0
631	5. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	212	0	232.848
640 i 641	6. Povećanje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	213	0	0
642 i 643	7. Smanjenje vrijednosti investicionih nekretnina i bioloških sredstava koja se ne amortizuju	214	0	0
650 do 659	8. Ostali poslovni prihodi	215	57.575	56.893
	II POSLOVNI RASHODI (217+218+219+222+223+226+227+228)	216	28.130.909	27.160.385
500 do 502	1. Nabavna vrijednost prodate robe	217	0	0
510 do 513	2. Troškovi materijala	218	20.979.449	19.750.455
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda (220+221)	219	4.925.804	4.931.523
520 do 523	a) Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	220	4.340.570	4.354.588
524 do 529	b) Ostali lični rashodi	221	585.234	576.935
530 do 539	4. Troškovi proizvodnih usluga	222	907.087	794.163
54	5. Troškovi amortizacije i rezervisanja (224+225)	223	850.652	1.185.639
540	a) Troškovi amortizacije	224	844.144	794.326
541	b) Troškovi rezervisanja	225	6.508	391.313
55, osim 555 i 556	6. Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	226	410.126	423.395
555	7. Troškovi poreza	227	53.378	64.625
556	8. Troškovi doprinosa	228	4.413	10.585
	(B) POSLOVNI DOBITAK (201-216)	229	2.330.803	1.771.056
	(V) POSLOVNI GUBITAK (216-201)	230	0	0
66	(G) FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	231		
	I FINANSIJSKI PRIHODI (232 do 237)		41.283	44.726
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica	232	0	0
661	2. Prihodi od kamata	233	1.365	1.522
662	3. Pozitivne kursne razlike	234	0	0
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule	235	0	0
664	5. Prihodi od učešća u dobitku zajedničkih ulaganja	236	0	0
669	6. Ostali finansijski prihodi	237	39.918	43.204
56	II FINANSIJSKI RASHODI (239 do 243)	238	181.712	168.896
560	1. Finansijski rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	239	0	0
561	2. Rashodi kamata	240	177.298	168.896
562	3. Negativne kursne razlike	241	4.031	0
563	4. Rashodi po osnovu valutne klauzule	242	0	0
569	5. Ostali finansijski rashodi	243	383	0
	(D) DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (229+231-238) ili (231-238-230)	244	2.190.374	1.646.886
	(Đ) GUBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI (230+238-231) ili (238-229-231)	245	0	0
67	(E) OSTALI PRIHODI I RASHODI	246		
	I OSTALI PRIHODI (247 do 256)		412.262	132.171

670	1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	247	0	67.688
671	2. Dobici po osnovu prodaje investicionih nekretnina	248	0	0
672	3. Dobici po osnovu prodaje bioloških sredstava	249	0	0
673	4. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	250	8.846	0
674	5. Dobici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	251	0	0
675	6. Dobici po osnovu prodaje materijala	252	0	0
676	7. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	253	2.325	6.905
677	8. Naplaćena otpisana potraživanja	254	0	0
678	9. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika, koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru revalorizacionih rezervi	255	0	0
679	10. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	256	401.091	57.578
57	II OSTALI RASHODI (258 do 267)	257	141.555	28.453
570	1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	258	8.272	0
571	2. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja investicionih nekretnina	259	0	0
572	3. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja bioloških sredstava	260	0	0
573	4. Gubici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	261	0	0
574	5. Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i dugoročnih HOV	262	0	0
575	6. Gubici po osnovu prodatog materijala	263	4.186	0
576	7. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	264	2.173	4.065
577	8. Rashodi po osnovu zaštite od rizika	265	0	0
578	9. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	266	0	1.556
579	10. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	267	126.924	22.832
	(Ž) DOBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (246-257)	268	270.707	103.718
	(Z) GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA (257-246)	269	0	0
68	(I) PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE I PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (271 do 279)	270	0	0
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava	271	0	0
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme	272	0	0
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	273	0	0
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	274	0	0
684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	275	0	0
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha materijala i robe	276	0	0
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana	277	0	0
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala	278	0	0
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostale imovine	279	0	0
58	II RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI IMOVINE (281 do 288)	280	0	0
580	1. Obezvredjenje nematerijalnih sredstava	281	0	0
581	2. Obezvredjenje nekretnina, postrojenja i opreme	282	0	0
582	3. Obezvredjenje investicionih nekretnina za koje se obračunava amortizacija	283	0	0
583	4. Obezvredjenje bioloških sredstava za koje se obračunava amortizacija	284	0	0
584	5. Obezvredjenje dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	285	0	0
585	6. Obezvredjenje zaliha materijala i robe	286	0	0
586	7. Obezvredjenje kratkoročnih finansijskih plasmana	287	0	0
588	8. Obezvredjenje potraživanja primjenom indirektno metode utvrđivanja otpisa potraživanja	288	0	0
589	8. Obezvredjenje ostale imovine	289	0	0
	(J) DOBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA IMOVINE (270-280)	290	0	0
	(K) GUBITAK PO OSNOVU VRIJEDNOSTI USKLAĐIVANJA IMOVINE (280-270)	291	0	0
690 i 691	(L) PRIHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	292	0	0
590 i 591	(LJ) RASHODI PO OSNOVU PROMJENE RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKE GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	293	22.254	286.386

	(M) DOBITAK I GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA			
	1. Dobitak prije oporezivanja (244+268+290+292-293-245-269-291)	294	2.438.827	1.464.218
	2. Gubitak prije oporezivanja (245+269+291+293-292-244-268-290)	295	0	0
	(N) TEKUĆI I ODLOŽENI POREZ NA DOBIT			
721	1. Poreski rashodi perioda	296	146.972	242.806
722	2. Odloženi poreski rashodi perioda	297		
723	3. Odloženi poreski prihodi perioda	298		
	(NJ) NETO DOBITAK I NETO GUBITAK PERIODA			
	1. Neto dobitak tekuće godine (294-295-296-297+298)	299	2.291.855	1.221.412
	2. Neto gubitak tekuće godine (295-294+296+297-298)	300	0	0
	UKUPNI PRIHODI (201+231+246+270+292)	301	30.915.257	29.108.338
	UKUPNI RASHODI (216+238+257+280+293)	302	28.476.430	27.644.120
	(O) MEĐUDIVIDENDE I DRUGI VIDOVI RASPODJELE DOBITKA U TOKU PERIODA	303		
724	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada većinskim vlasnicima	304		
	Dio neto dobitka/gubitka koji pripada manjinskim vlasnicima	305		
	Obična zarada po akciji	306		
	Razrijeđena zarada po akciji	307		
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu časova rada	308	372	349
	Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca	309	378	350

IZVJEŠTAJ
o ostalim dobitcima i gubicima u periodu
od 01.01. do 31.12.2017. godine

u KM

Oznaka pozicije	POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
A	NETO DOBITAK ILI NETO GUBITAK PERIODA (298 ili 299)	400	2.291.855	1.221.412
I	DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (402 do 407)	401		
1.	1. Dobici po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima, osim HOV raspoloživih za prodaju	402		
2.	2. Dobici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	403		
3.	3. Dobici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	404		
4.	4. Aktuarski dobitci od planova definisanih primanja	405		
5.	5. Efektivni dio dobitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	406		
6.	6. Ostali dobitci utvrđeni direktno u kapitalu	407		
II	II GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (409 do 413)	408	0	0
1.	1. Gubici po osnovu promjene fer vrijednosti HOV raspoloživih za prodaju	409		
2.	2. Gubici po osnovu prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja	410		
3.	3. Aktuarski gubici od planova definisanih primanja	411		
4.	4. Efektivni dio gubitaka po osnovu zaštite od rizika gotovinskih tokova	412		
5.	5. Ostali gubici utvrđeni direktno u kapitalu	413		
B	R. OSTALI DOBICI ILI GUBICI U PERIODU (401-408) ili (408-401)	414	0	0
V	S. POREZ NA DOBITAK KOJI SE ODNOSI NA OSTALE DOBITKE I GUBITKE	415		
G	T. NETO REZULTAT PO OSNOVU OSTALIH DOBITAKA I GUBITAKA U PERIODU (414±415)	416	0	0
D	Č. UKUPAN NETO REZULTAT U OBRAČUNSKOM PERIODU I UKUPAN NETO DOBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (400±416)	417	2.291.855	1.221.412
I	II UKUPAN NETO GUBITAK U OBRAČUNSKOM PERIODU (400±416)	418		

BILANS TOKOVA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

u KM

POZICIJA	Oznaka AOP-a	Iznos	
		Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4
(A) TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI	501	32.519.101	30.090.810
I Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (502 do 504)			
1. Prilivi od kupaca i primljeni avansi	502	30.634.478	28.833.721
2. Prilivi od premija, subvencija, dotacija i sl.	503	39.195	95.026
3. Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	504	1.845.428	1.162.063
II Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (506 do 510)	505	29.415.815	29.631.689
1. Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi	506	22.792.288	23.911.995
2. Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	507	4.709.328	4.513.243
3. Odlivi po osnovu kamata	508	156.422	166.296
4. Odlivi po osnovu poreza na dobit	509	431.083	417.157
5. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	510	1.326.694	622.998
III Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (501-505)	511	3.103.286	459.121
IV Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (505-501)	512	0	0
(B) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA	513	0	0
I Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (514 do 519)			
1. Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	514	0	0
2. Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela	515	0	0
3. Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	516	0	0
4. Prilivi po osnovu kamata	517	0	0
5. Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	518	0	0
6. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	519	0	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (521 do 524)	520	3.987.132	724.870
1. Odlivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	521	0	0
2. Odlivi po osnovu kupovine akcija i udjela	522	0	0
3. Odlivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	523	3.987.132	724.870
4. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	524	0	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (513-520)	525	0	0
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (520-513)	526	3.987.132	724.870
(V) TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA	527	1.174.320	3.546.689
I Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (528 do 531)			
1. Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala	528	0	0
2. Prilivi po osnovu dugoročnih kredita	529	1.139.529	3.546.689
3. Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita	530	0	0
4. Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	531	34.791	0
II Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (533 do 538)	532	747.304	1.940.544
1. Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija i udjela	533	0	0
2. Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	534	747.304	0
3. Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	535	0	1.346.535
4. Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	536	0	594.009
5. Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	537	0	0
6. Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	538	0	0
III Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (527-532)	539	427.016	1.606.145
IV Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (532-527)	540	0	0
(G) UKUPNI PRILIVI GOTOVINE (501+513+527)	541	33.693.421	33.637.499
(D) UKUPNI ODLIVI GOTOVINE (505+520+532)	542	34.150.251	32.297.103
(Đ) NETO PRILIV GOTOVINE (541-542)	543	0	1.340.396
(E) NETO ODLIV GOTOVINE (542 - 541)	544	456.830	0
(Z) GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	545	1.416.143	75.747
(Z) POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	546	0	0
(I) NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	547	4.031	0
(J) GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (545+543-544+546-547)	548	955.282	1.416.143

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

u KM

VRSTE PROMJENE NA KAPITALU	DIO KOJI PRIPADA VLASNICIMA KAPITALA (MATIČNOG) PREDUZEĆA							Manjinski interes	UKUPNI KAPITAL
	Oznaka AOP-a	Akcijski kapital i udjeli u društvu sa ograničenom odgovornošću	Revalorizacione rezerve (MRS 16, MRS 21 i MRS 38)	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	Ostale rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve, zaštita gotovinskih tokova)	Akumulisani neraspoređeni dobitak/nepokriveni gubitak	UKUPNO		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Stanje na dan 01.01.2016. godine	901	3.544.986	0	0	173.629	1.088.092	4.806.707	0	4.806.707
2. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	902	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Efekti ispravke grešaka	903	0	0	0	0	0	0	0	0
Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2016. godine (901±902±903)	904	3.544.986	0	0	173.629	1.088.092	4.806.707	0	4.806.707
4. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	905	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu preračuna finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	906	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	907	0	0	0	0	0	0	0	0
7. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	908	0	0	0	30.212	1.191.200	1.221.412	0	1.221.412
8. Neto dobitci / gubici perioda priznati direktno u kapitalu	909	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	910	0	0	0	0	0	0	0	0
10. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	911	0	0	0	0	0	0	0	0
11. Stanje na dan 31.12.2016. godine (904±905±906±907±908±909-910+911)	912	3.544.986	0	0	203.841	2.279.292	6.028.119	0	6.028.119
12. Efekti promjena u računovodstvenim politikama	913	0	0	0	0	0	0	0	0
13. Efekti ispravke grešaka	914	0	0	0	0	0	0	0	0
14. Ponovno iskazano stanje na dan 01.01.2017. godine (912±913±914)	915	3.544.986	0	0	203.841	2.279.292	6.028.119	0	6.028.119
15. Efekti revalorizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava	916	0	0	0	0	0	0	0	0

16. Nerealizovani dobiti/gubici po osnovu preračuna finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	917	0	0	0	0	0	0	0	0
17. Kursne razlike nastale po osnovu preračuna finansijskih izvještaja u drugu funkcionalnu valutu	918	0	0	0	0	0	0	0	0
18. Neto dobitak / gubitak perioda iskazan u bilansu uspjeha	919	0	0	0	61.071	2.224.664	2.285.735	0	2.285.735
19. Neto dobiti / gubici perioda priznati direktno u kapitalu	920	0	0	0	0	0	0	0	0
20. Objavljene dividende i drugi vidovi raspodjele dobiti i pokriće gubitka	921	0	0	0	0	0	0	0	0
21. Emisija akcijskog kapitala i drugi vidovi povećanja ili smanjenje osnovnog kapitala	922	0	0	0	0	0	0	0	0
22. Stanje na dan 31.12.2017. godine (915±916±917±918±919±920-921+922)	923	3.544.986	0	0	264.912	4.503.956	8.313.854	0	8.313.854

NAPOMENE UZ IZVJEŠTAJ**1. PRAVNI I DRUGI OSNOVI**

- 1.1.** U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, Društvo je obavezno da izvrši reviziju finansijskih izvještaja.
- 1.2.** Odgovorna lica za sastavljanje finansijskih izvještaja su:
 1. Jevđenić Boro, v.d. generalni direktor
 2. Milosavljević Dušica, šef službe računovodstva.
- 1.3.** Dokumentacija revizije su finansijski izvještaji Društva (bilans stanja, bilans uspjeha, bilans novčanih tokova, izvještaj o promjenama na kapitalu), bruto bilans, popisne liste, odluke organa upravljanja i rukovođenja, poslovna dokumentacija, izvještaji, zapisnici o kontroli, normativna akta, izvod iz registra, drugi dokazi i objašnjenja koja su revizoru stavljena na raspolaganje.
- 1.4.** Dokumentaciju i podatke nam je prezentovala Milosavljević Dušica, šef službe računovodstva.
- 1.5.** Finansijsko knjigovodstvo odvija se preko posebnog računovodstvenog programa za obradu koji obuhvata sve bitne elemente za analitičko i sintetičko sagledavanje poslovnih promjena.
- 1.6.** Interna kontrola nije organizovana kao poseban organizacioni dio i odvija se u skladu sa neophodnim uputstvima i procedurama, kao i autokontrolama prema opisima radnih mjesta.

2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Društvo posluje kao akcionarsko društvo od 01.11. 2001. godine, sa punim nazivom: Preduzeće za proizvodnju namještaja i rezane građe „Standard“ a.d. Prnjavor, ulica Jovana Dučića broj 2, Prnjavor. Akcionarsko društvo je registrovano kod Osnovnog suda Banja Luka pod brojem U/I 1886/01.

Na osnovu rješenja o registraciji od 24.04.2012. godine Okružni privredni sud u Banjoj Luci u sudski registar ovog suda upisuje usklađivanje akata i poslovnog imena sa Zakonom o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske, broj 127/08 i 58/09), usklađivanje djelatnosti sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti i o registru poslovnih subjekata po djelatnostima u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/10) i Uredbom o klasifikaciji djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 119/10) , dopuna djelatnosti i promjena funkcije ovlaštenog za zastupanje.

Društvo će poslovati pod nazivom: Privredno društvo za proizvodnju namještaja i rezane građe „Standard“ akcionarsko društvo Prnjavor.

Na osnovu rješenja o registraciji broj 057-0-Reg-13-000878 od 08.05.2013. godine Okružni privredni sud u Banjoj Luci u sudski registar kod ovog suda upisuje promjenu lica ovlaštenog za zastupanje. Ovlašteno lice za zastupanje bez ograničenja ovlaštenja je Jevđenić Boro, vršilac dužnosti generalnog direktora.

Organi Društva su:

1. Skupština, kao organ vlasnika
2. Upravni odbor, kao organ upravljanja
3. Generalni direktor, kao organ poslovođenja
4. Odbor za reviziju.

Matični broj: 01392042

Šifra djelatnosti: 31.01

JIB: 4401226560008

PIB: 401226560008

Sjedište Društva je u Prnjavoru, Jovana Dučića 2

Broj zaposlenih sa stanjem na dan 31.12.2017. godine po osnovu broja zaposlenih na kraju mjeseca je 378 radnika.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Računovodstvene politike predstavljaju posebne principe, osnove, konvencije, pravila i praksu usvojenu od strane privrednog društva za vrednovanje bilansnih pozicija, sastavljanja i prezentacija finansijskih izvještaja.

Računovodstvene politike koje su utvrđene ovim Pravilnikom se moraju dosljedno koristiti u dužem vremenskom periodu.

Osnovne računovodstvene politike koje su primjenjivane pri sastavljanju i prezentaciji finansijskih izvještaja za 2017. godinu su sljedeće:

Nematerijalna imovina

Sredstva bez fizičke supstance koja se mogu identifikovati, a koja se posjeduju radi korišćenja u proizvodnji ili snabdijevanju robom i uslugama u svrhe iznajmljivanja ili za administrativne namjene, priznaju se kao nematerijalna sredstva.

Nematerijalna sredstva početno se vrednuju po nabavnoj vrijednosti.

Patenti, licence, računovodstveni softver i goodwill, kao nematerijalna sredstva se, nakon početnog priznavanja, odmjeravaju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nematerijalne imovine vrši se u skladu sa računovodstvenom standardima.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Priznavanje

Priznavanje stavki nekretnina, postrojenja i opreme vrši se ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:

- postojanje vjerovatnoće priliva budućih ekonomskih koristi,
- postoji mogućnost pouzdanog mjerenja troškova pribavljanja.

Alat se evidentira na računu - Ostale nekretnine, postrojenja i oprema, amortizuje se uz primjenu linearnog metoda u procijenjenom korisni vijek trajanja.

Početno vrednovanje

Kada su nekretnine, postrojenja i oprema pribavljeni:

- kupovinom – početno se priznaje u visini nabavne cijene (popusti i rabati iskazani u fakturi) umanjuju faktornu cijenu uvećanu za zavisne troškove nabavke;
- razmjenom – početno vrednovanje se vrši u visini fer vrijednosti primljenog sredstva, a ako se ona ne može utvrditi, vrednovanje se vrši u visini fer vrijednosti datog sredstva u razmjenu, ako se ni tada ne može poudano utvrditi, vrednovanje se vrši u visini knjigovodstvene vrijednosti sredstva datog u razmjenu;
- transakcijom finansijskog lizinga – početno vrednovanje kao sredstava i obaveze u iznosu koji je na početku lizinga jednak fer vrijednosti ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata plaćanja ukoliko je ova vrijednost niža.

Naknadna ulaganja

Naknadna ulaganja, koja imaju za posljedicu poboljšanje kvaliteta sredstva po osnovu koga se očekuje priliv budućih ekonomskih koristi (veći obim proizvodnje, veći kapacitet sredstava, produženog korisnog vijeka trajanja sredstva, povećanje produktivnosti, smanjenje troškova proizvodnje) u periodu dužem od godinu dana ili ako je iznos popravke veći od 5% od usklađene vrijednosti na početku godine u kojoj se popravka vrši, uvećavaju nabavnu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme.

Ulaganja koja imaju karakter tekućeg održavanja nekretnina, postojenja i oprema predstavljaju rashod perioda u kome su nastala.

Rezervni dijelovi nekretnina, postojenja i opreme koji ispunjavaju uslove priznavanja, a koji se mijenjaju u periodu dužem od tri godine uvećavaju nabavnu vrijednost sredstva, uz obavezu isknižavanja sadašnje vrijednosti zamijenjenog dijela.

Vrijednost nakon početnog priznavanja

Nakon početnog priznavanja stavke nekretnina se vrednuju po metodu nabavne vrijednosti umanjenoj za ukupnu eventualnu akumulisanu amortizaciju i ukupne eventualne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrijednosti. Vrednovanje nakon početnog priznavanja za nekretnine vrši se po metodu nabavne vrijednosti, odnosno nekretnine se vrednuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu obračunatu amortizaciju i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Vrednovanje nakon početnog priznavanja za opremu i postrojenja vrši se po metodu nabavne vrijednosti, odnosno postrojenja se vrednuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu obračunatu amortizaciju i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti i amortizacija

Ako na datum bilansa stanja postoje indicije da je došlo do umanjenja vrijednosti neke stavke nekretnina, postojenja i opreme, vrši se procjena njene nadoknadive vrijednosti. Kada je nadoknadiva vrijednost stavke manja od njene knjigovodstvene vrijednosti, evidentira se gubitak od umanjenja vrijednosti, najprije putem smanjenja revalorizacionih rezervi (ako su formirane za tu stavku), pa zatim na teret rashoda perioda (ako nisu formirane rezerve, odnosno ako se vrednovanje nakon početnog priznavanja za tu stavku vrši primjenom metoda nabavne vrijednosti).

Poslije početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema procjenjuju se po svojoj nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti (akumulisanu amortizaciju) i akumulisane gubitke od umanjenja vrijednosti.

Ako na dan bilansa stanja postoje indicije da je vrijednost nekog sredstva umanjena, vrši se procjena nadoknadive vrijednosti. Ukoliko je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od njegove knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost se svodi na nadoknadivu vrijednost i priznaje se gubitak od umanjenja vrijednosti (imparitetni gubitak) imovine, kao rashod perioda ako nema dovoljno revalorizacionih rezervi koje se odnose na konkretno sredstvo.

Alat i sitan inventar

Kao stalno sredstvo priznaju se i podliježu amortizaciji sredstva alata i sitnog inventara, čiji je korisni vijek duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke sredstava je veća od 1.000 KM. Sredstva alata i sitnog inventara, za koje ovim Pravilnikom nije propisana stopa amortizacije, iskazuju se kao oprema na posebnom analitičkom računu. Sredstva alata i sitnog inventara koja se definišu kao oprema, amortizuju se po linearnoj metodi.

Ako je njihova pojedinačna nabavna vrijednost manja od 1.000 KM otpisuju se po godišnjoj stopi od 100% i kao takav evidentira se kao obrtna imovina u klasi 1-zalihe.

Rezervni dijelovi

Kao stalno sredstvo priznaju se ugrađeni rezervni dijelovi, čiji je korisni vijek duži od godinu dana i pojedinačna nabavna cijena u vrijeme nabavke sredstava je veća od 1000 KM. Takvi rezervni dijelovi, po ugradnji, uvećavaju knjigovodstvenu vrijednost sredstva u koji su ugrađeni.

Rezervni dijelovi koji ne zadovoljavaju naprijed navedene uslove, iskazuju se kao trošak poslovanja.

Obračun amortizacije

Obračunati trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kojem je nastao, osim ako nije uključen u iskazani iznos nekog drugog sredstva.

Obračun amortizacije nekretnina, postojenja i opreme koji započinje prvog u narednom mjesecu u odnosu na datum pribavljanja, vrši se tako što se osnovica za obračun amortizacije (nabavna vrijednost uvećana za pretpostavljene eventualne troškove demontaže i dovođenja terena u prvobitno stanje, a umanjena za ostatak vrijednosti) množi stopom za obračun amortizacije.

Stopa za obračun amortizacije se utvrđuje na osnovu procijenjenog korisnog vijeka trajanja tako što se broj 100 podijeli procijenjenim korisnim vijekom trajanja. Amortizacija se obračunava primjenom linearnog metoda za sredstva koja se koriste na uobičajen način i uobičajenom dinamikom.

Lice odgovorno za knjigovodstvo, prilikom aktiviranja sredstva ili naknadne procjene, za svako pojedinačno sredstvo dodjeljuje na osnovu procijenjenog vijeka korištenja stopu amortizacije. Obračun amortizacije za poreske bilanse se obračunava po amortizacionim stopama koje se koriste po propisima poreske uprave za potrebe poreskog bilansa. Za računovodstvene svrhe amortizacija se obračunava po proporcionalnoj metodi, korištenjem amortizacionih stopa iz Nomenklature o amortizacionim stopama. Lice odgovorno se pridržava procijenjenih stopa po Nomenklaturi amortizacionih stopa. Obavezi obračuna amortizacije podliježu slijedeća sredstva:

- građevinski objekti (zgrade i objekti),
- postojenja i oprema,
- nematerijalna sredstva.

Stalna sredstva namijenjena prodaji i prestanak poslovanja određenih pogona

Stalna sredstva namijenjena prodaji mogu da imaju oblik: pojedinačnog stalnog sredstva ili grupe sredstava raspoložive za prodaju, sredstva i sa njima direktno povezane obaveze, koja treba da budu otuđena u istoj poslovnoj transakciji.

Klasifikacija stalnih sredstava u sredstva namijenjena prodaji se vrši ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- sredstvo je raspoloživo za momentalnu prodaju,
- sredstvo je prezentovano pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takvih sredstava,
- sredstvo aktivno prisutno na tržištu,
- sačinjen plan aktivnosti u vezi sa prodajom sredstava,
- očekuje se prodaja sredstava u periodu od godinu dana.

Vrednovanje stalnih sredstava i grupa sredstava raspoloživih za prodaju vrši se po nižoj od sljedećih dviju vrijednosti:

- knjigovodstvena vrijednost,
- fer vrijednost umanjena za troškove prodaje (kada se očekuje da će prodaja usljediti u periodu poslije godinu dana, troškovi prodaje se obračunavaju po njihovoj sadašnjoj vrijednosti).

Stalna sredstva namijenjena prodaji pribavljena putem poslovne kombinacije vrednuju se po njihovoj fer vrijednosti.

Nakon početnog priznavanja vrši se usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti sa fer vrijednošću stalnih sredstava namijenjenih prodaji, kao i usklađivanje ukoliko dođe do obezvređenja sredstava, u smislu pada nadoknadive vrijednosti. Rezultat ovih usklađivanja je evidencija na prihodima, odnosno rashodima.

Za stalna sredstva namijenjena prodaji ne vrši se obračun amortizacije.

Ako se vrši promjena plana prodaje, u smislu prestanka kvalifikacije sredstava kao stalnog sredstva namijenjenog prodaji, preknjižavanje sredstava sa računa stalna sredstva namijenjena prodaji na drugi odgovarajući račun (u skladu sa knjigovodstvenom ispravom koja dokazuje promjenu namjene sredstava) po nižoj od sljedećih dviju vrijednosti:

- knjigovodstvena vrijednost, prije nego što je sredstvo klasifikovano kao sredstvo namijenjeno prodaji, usklađeno sa svakom depresijacijom koja bi bila priznata da se ono i dalje drži kao sredstvo namijenjeno prodaji;
- nadoknadiva vrijednost na datum prestanka klasifikovanja kao sredstvo namijenjeno prodaji.

II Poslovanja koja prestaju

Prestanak poslovanja dijela preduzeća, odnosno poslovanje koje prestaje, javlja se u sljedećim okolnostima:

- prestanak poslovanja poslovnice i slično.

U vezi sa prestankom poslovanja, efekti prestanka poslovanja se kao informacija daju u bilans uspjeha, odvojeno od efekata poslovanja dijelova koji nastavljaju sa svojom poslovnom aktivnošću.

Održavanje i popravke

Troškovi održavanja i popravki priznaju se u rashodima perioda u kojem su nastali. Za obnavljanja veća od 5% i više od 5% od sadašnje vrijednosti materijalnog sredstva na početku perioda-poslovne godine, a koja dovode do promjena u prvobitno utvrđenim karakteristikama, sredstava se kapitalizuju i amortizuju u toku njihovog očekivanog vijeka trajanja.

Ulaganja, izdaci po osnovu tekućeg održavanja priznaju se kao rashodi perioda u kojem su nastali.

Lizing

Sredstva uzeta u finansijski lizing priznaju se i procjenjuju u okviru stalne imovine, uz iskazivanje obaveze prema zakupodavcu, u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom -17 Lizing.

Klasifikacija lizinga:

- Poslovni lizing,
- Finansijski lizing.

Finansijski instrumenti:

Priznavanje

Sva dugoročna finansijska sredstva (učešće u kapitalu drugih pravnih lica, hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, ostali dugoročni planovi) priznaju se u bilansu stanja

Početno vrednovanje

Finansijska sredstva se početno odmjeravaju u visini obračuna na datum trgovanja odnosno na dan sticanja vlasništva nad finasijskim sredstvom. U nabavnu vrijednost se uključuju transakcioni troškovi nabavke (provizije brokerima, dilerima, advokatima, berzanske takse i slično), a ne uključuju se transakcioni troškovi koji mogu da nastanu prilikom otuđenja.

Vrednovanje nakon početnog priznavanja

U pojedinačnim finansijskim izvještajima ulaganja u zavisna preduzeća se vrednuju primjenom metoda nabavne vrijednosti (saglasno MRS 27), dok se ulaganja u pridružena preduzeća vrednuju nakon početnog priznavanja primjenom metoda kapitala (saglasno MRS 28).

Nakon početnog priznavanja i odmjeravanja, sva finansijska sredstva se odmjeravaju po fer vrijednosti, osim sredstava sa fiksnim rokom dospijanja:

- Zajmova/pozajmica koja se ne čuvaju za razmjenu,
- investicije koje se čuvaju do dospijanja,
- finansijska sredstva koja nemaju kotiranu tržišnu vrijednost na aktivnom tržištu i čija fer vrijednost ne može da bude pouzdano izmjerena.

Finansijska sredstva koja su navedena kao izuzeci nakon početnog odmjeravanja, vrednuju se na osnovu amortizovanog troška korištenjem metoda efektivne stope.

Svaka razlika između fer vrijednosti ili amortizovanog troška i knjigovodstvene vrijednosti bilo kog finansijskog sredstva na datum bilansa stanja direktno se priznaje kao prihod ili rashod perioda u kome je nastala, sa izuzetkom finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju (dugoročna finansijska ulaganja) kod kojih se razlika između fer i knjigovodstvene vrijednosti priznaje u okviru kapitala kao revalorizaciona rezerva.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava se obavezno testira prije sastavljanja bilansa stanja. Procjena objektivnih dokaza se zasniva na bazi sljedećih činjenica:

- značajnih finansijskih teškoća emitenta,
- prekida ugovora (neplaćanje glavnice i kamate),
- visoke vjerovatnoće stečaja,
- nestanak sa aktivnog tržišta finansijskih sredstava,
- predhodnog iskustva koje ukazuje na cjelokupnu nominalnu vrijednost sredstva koji neće biti naplaćen.

Nadoknadiva vrijednost se utvrđuje diskontovanjem očekivanih novčanih tokova. Umanjenje vrijednosti se vrši kada je nadoknadiva vrijednost manja od knjigovodstvene vrijednosti finansijskog sredstva.

Zalihe

Zalihe obuhvataju:

- 1) osnovni i pomoćni materijal
- 2) nedovršenu proizvodnju
- 3) gotove proizvode
- 4) robu koja se drži radi prodaje, uključujući prodaju u obliku maloprodaje, veleprodaje, kao nekretnine (zemljište i građevinski objekti) koji se drže radi prodaje.

Zalihe materijala

Na računima Zaliha materijala, obuhvataju se zalihe materijala (sirovina, osnovnog i pomoćnog materijala, goriva i maziva), rezervnih dijelova, alata i inventara, odnosno vode se stanje, nabavka i trošenje materijala, rezervnih dijelova, alata i inventara koji se u cjelini otpisuju u obračunskom periodu. Na ovim računima knjiže se početno stanje i nabavke u toku godine zaduženjem računa zaliha u korist odgovarajućeg računa obaveza iz poslovanja.

Zalihe materijala, rezervnih dijelova i alata vode se po nabavnoj vrijednosti, a nabavnu vrijednost čini neto fakturna vrijednost i zavisni troškovi nabavke. U nabavnu vrijednost zaliha uključuju se svi porezi i dažbine koji se ne mogu povratiti, kao što su akciza, carine, PDV koji se ne može odbiti kao prethodni porez, takse i druge naknade koje se ne mogu povratiti.

Neto fakturnu vrijednost čini fakturna vrijednost, umanjena za eventualne popuste koji su dobijeni od dobavljača.

Pod zavisnim troškovima nabavke podrazumijevaju se svi direktni troškovi u postupku nabavke do skladištenja. U zavisne troškove nabavke uključuju se i troškove utovara i istovara, a najviše do nivoa tržišne cijene takve usluge. Zavisni troškovi koji čine nabavnu vrijednost mogu se uključiti u nabavnu vrijednost materijala samo ako su stvarno nastali i moraju biti dokumentovani ispravama o njihovom nastanku.

Drugi troškovi koji se direktno mogu pripisati nabavci su: posrednički troškovi, špediterski troškovi i ostali troškovi nastali sa ciljem dovođenja zaliha na željenu lokaciju i u željeni oblik.

Fakturna cijena se utvrđuje na osnovu iznosa sadržanog u fakturi dobavljača. Ukoliko dobavljač ne dostavi fakturu, kalkulacija u vezi sa obračunom vrijednosti zaliha se sačinjava na bazi ugovorene cijene. Materijal, rezervni dijelovi i inventar proizvedeni za sopstvene potrebe vode se po cijeni koštanja (direktni troškovi i pripadajući indirektni troškovi proizvodnje) ili po neto tržišnoj cijeni, ako je ona niža. Obračun utroška zaliha materijala, ambalaže i sitnog inventara vrši se po metodu ponderisane prosječne cijene. Zalihe materijala se vode po stvarnim nabavnim cijenama. Prosječna ponderisana cijena se računa za svaku pojedinu vrstu zaliha. Prosječne ponderisane cijene se mogu računati periodično ili poslije svake dodatno primljene količine. Sitan inventar se knjiži na teret troškova kada se izda u upotrebu.

Troškovi proizvodnje (konverzije) zaliha obuhvataju troškove koji su direktno povezani sa jedinicama proizvoda, obuhvataju sistemsko dodeljivanje fiksnih i promjenljivih režijskih troškova u periodu u kome su nastali. Fiksni režijski troškovi su oni indirektni troškovi proizvodnje koji su relativno konstantni, bez obzira na obim proizvodnje. Promenljivi režijski troškovi su oni indirektni troškovi proizvodnje koji se mijenjaju srazmjerno promjeni obima proizvodnje. Drugi troškovi uključuju se u cijenu koštanja zaliha samo u mjeri u kojoj su nastali prilikom dovođenja zaliha na njihovo sadašnje mjesto i u sadašnje stanje.

Gotovi proizvodi i nedovršena proizvodnja

Na računima gotovih proizvoda vodi se početno stanje, a na kraju obračunskog perioda povećanje ili smanjenje zaliha gotovih proizvoda po cijeni koštanja, odnosno po neto prodajnoj cijeni, ako je ona niža. Cijena koštanja proizvoda kao i vrijednost zaliha i troškovi prodatih proizvoda utvrđuju se na osnovu podataka koji se vode u posebnom knjigovodstvu za obračun troškova učinaka.

Cijenu koštanja gotovih proizvoda čine troškovi materijala, izrade, troškovi zarada i opšti troškovi proizvodnje, uključujući i opšte troškove nabavke i tehničkog upravljanja u iznosima neophodnim za dovođenje zaliha u stanje i na mjesto u kojem se nalaze na dan procjene.

Cijena koštanja, po kojoj su vrednovane zalihe utvrđuje se kalkulacijom. Obračun izlaza gotovih proizvoda vrši se po cijeni koštanja. Na dan bilansiranja vrijednost zaliha gotovih proizvoda svodi se na neto prodajnu vrijednost u slučajevima kada je prodajna vrijednost niža od cijene koštanja.

Povećanje vrijednosti zaliha na računima gotovih proizvoda knjiži se zaduženjem tog računa u korist računa prihoda – Povećanje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda, a smanjenje vrijednosti zaliha knjiži se odobrenjem računa gotovih proizvoda, a zaduženjem računa prihoda – Smanjenje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda. Zalihe nedovršene proizvodnje vode se po planskoj cijeni koštanja koja se utvrđuje kao za gotove proizvode. Na računima nedovršene proizvodnje vodi se početno stanje, a na kraju obračunskog perioda povećanje ili smanjenje zaliha nedovršene proizvodnje po cijeni koštanja.

Roba

Na računima roba obuhvataju se zalihe robe u magacinu, prodajnim objektima na veliko i prodajnim objektima na malo, roba u obradi, doradi i manipulaciji, roba u tranzitu i roba na putu.

Kretanja zaliha robe obračunata su uz korištenje metode ponderisanog prosječnog troška, koristeći maloprodajnu metodu.

Zalihe stalnih sredstava namijenjenih otuđenju

Zalihe stalnih sredstava namijenjenih otuđenju vode se po iznosu nižem od knjigovodstvenog iznosa i iznosa fer vrijednosti umanjenog za troškove prodaje.

Politika priznavanja avansa

Dati avansi se priznaju po nominalnoj (nabavnoj) vrijednosti. Nakon početnog priznavanja avansi se procjenjuju i koriguju za stepen naplativosti.

Politika priznavanja potraživanja

Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture. Ako se vrijednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u izvještajnu valutu po važećem kursu Centralne banke BiH na dan transakcije. Promjene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda.

Na dan bilansiranja vrši se pojedinačna procjena naplativosti potraživanja, tj. vrši se ispravka ili otpis konkretnih potraživanja od konkretnih kupaca i to po direktnom metodu. Procjena, usklađivanje vrijednosti potraživanja obavlja se na osnovu saznanja da potraživanje nije naplaćeno u roku, odnosno da su nastale okolnosti za djelimično umanjenje potraživanja, posebno ako su te okolnosti vezane za sudski spor sa dužnikom. Bilo koji iznos kojim se vrši usklađivanje vrijednosti kratkoročnih potraživanja u toku perioda evidentira se na teret rashoda tekućeg perioda, a u korist ispravke vrijednosti potraživanja. Odluku o ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrijednosti, na prijedlog Komisije za popis potraživanja i kratkoročnih plasmana donosi generalni direktor Društva, a o iznosima većim od 1.000 KM odlučuje Upravni odbor Društva prilikom usvajanja godišnjeg Elaborata o popisu imovine i obaveza. Povećanje potraživanja za iznos propisanih kamata priznaje se ako je zasnovano na ugovoru, vansudskom poravnanju ili sudskoj presudi.

Transakcije u stranoj valuti

Transakcije u stranoj valuti početno se priznaju u konvertibilnim markama, primjenom srednjeg kursa Centralne banke BiH na dan transakcije. Kursne razlike proizašle iz transakcija u stranoj valuti priznaju se kao prihodi ili rashodi perioda u kojem su nastali. Kursne razlike po osnovu potraživanja i obaveza, u slučajevima kad nisu dospjele na naplatu, priznaju se najkasnije na dan bilansiranja. Sredstva i obaveze izražene u stranoj valuti se na dan bilansiranja preračunavaju u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Kursne razlike se obračunavaju i na datum bilansa stanja. Utvrđene kursne razlike uključuju se u bilans uspjeha perioda ukoliko sredstva i obaveze izražene u stranoj valuti postoje na datum bilansa stanja.

Transakcije u stranim valutama se preračunavaju po srednjem kursu na datum transakcije utvrđenom od strane CB BiH.

Gotovina i ekvivalentni gotovine

Sredstva u obliku novca iskazuju se u nominalnoj vrijednosti izraženoj u konvertibilnim markama. Iznosi gotovine na računima u bankama i blagajnama koji glase na strana sredstva plaćanja iskazuju se u konvertibilnim markama prema srednjem kursu Centralne banke BiH, koji je važio na dan transakcije, odnosno po srednjem kursu na dan bilansiranja.

Gotovinski ekvivalenti se iskazuju po njihovoj nominalnoj vrijednosti.

Finansijske obaveze

Prilikom početnog priznavanja, Standard mjeri finansijsku obavezu po njenoj nabavnoj vrijednosti koja predstavlja fer vrijednost primljena usluge ili robe.

Finansijskim obavezama smatraju se dugoročne obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze.

Smanjenje obaveza po osnovu zakona, vanparničnog poravnanja i slično vrši se direktnim otpisivanjem.

Plaćeni troškovi budućih perioda i obračunati nenaplaćeni prihodi (Aktivna vremenska razgraničenja)

Unaprijed plaćeni troškovi iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja i uključuju u troškove perioda na koji se odnose. Prihodi koji su ostvareni i u vezi s kojim su nastali odgovarajući rashodi, ali koji nemaju elemenata da se evidentiraju kao potraživanja, iskazuju se kao aktivna vremenska razgraničenja (nefakturisani prihodi) prema iznosu navedenom u vjerodostojnoj ispravi kojom se dokazuje nastali poslovni događaj. Ako se steknu uslovi za ispostavljanje dokumenta na osnovu kojeg se mogu evidentirati potraživanja, nefakturisani prihodi se sa vremenskih razgraničenja prenose na račun potraživanja. Pojedina vremenska razgraničenja (npr. potraživanja od države za premije) gase se direktno na teret računa gotovine kad nefakturisani prihodi budu naplaćeni.

Odložene poreske obaveze i odložena poreska sredstva

Tekući porez je stvarno naplativa poreska obaveza, nastala po osnovu poslovanja preduzeća u obračunskom periodu. Vrednovanje tekućih poreskih obaveza vrši se u iznosu koji se očekuje da će biti plaćen nadležnom organu (vraćen od strane poreskog organa). Iznos tekućeg poreza koji nije plaćen priznaje se kao obaveza tekuće godine. Više plaćeni iznos poreza za tekući i predhodne periode od iznosa dospjelog za plaćanje priznaje se kao sredstvo (potraživanje).

Dugoročna rezervisanja

Dugoročno rezervisanje se priznaje ukoliko:

- preduzeće ima obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- postoji izvjesnost odliva resursa koji će uslijediti povodom izmirenja obaveze i
- iznos obaveze pouzdano može da se procijeni.

Dugoročna rezervisanja se mogu vršiti po osnovu: troškova u garantnom roku, zadržanih kaucija i depozita, restrukturiranja i ostalih obaveza (pravnih ili stvarnih) kao što su sudski sporovi, garancije, nepovoljni ugovori i druge obaveze koje ispunjavaju uslove priznavanja, navedene u predhodnom stavu.

Odmjeravanje rezervisanja se vrši u visini najbolje procjene izdataka koji će biti potrebni za izmirivanje sadašnje obaveze na dan bilansa stanja. Izvršena rezervisanja se preispituju na dan svakog bilansa stanja i kada postoji potreba usklađuju se sa najboljom sadašnjom procjenom.

Rezervisanje se isključivo koristi za namjene za koje je bilo priznato. U slučaju da izvjesnost budućih odliva u vezi sa rezervisanjem prestane da postoji, rezervisanje se ukida u korist prihoda.

Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja u vezi sa izgradnjom poslovnih i stambenih objekata pripisuju se nabavnoj vrijednosti tih sredstava pod uslovom da se pozajmljena sredstva koriste za tu namjenu, kao i da do pribavljanja ovih sredstava nije moglo da dođe bez pozajmljivanja sredstava (uzimanja kredita).

Ukoliko se pozajmljena sredstva u cjelini ne utroše namjenski za kupovinu i izgradnju poslovnih i stambenih objekata, troškovi pozajmljivanja se preknjižavaju sa sredstava na rashode perioda u kome su nastali.

Troškovi pozajmljivanja koji su nastali u vezi sa nabavkom robe priznaju se kao rashod perioda.

Politika priznavanja prihoda

Kod priznavanja prihoda iz djelatnosti Društva primjenjuju se kriteriji zahtijevani MRS-om. Ovaj Standard se primjenjuje u računovodstvenom obuhvatu prihoda koji nastaju iz slijedećih transakcija i događaja:

- prodaja robe,
- pružanje usluga,
- korištenje sredstava entiteta od strane drugih, čime se ostvaruju kamate, tantijeme i dividende.

Prihodi obuhvataju prilive ekonomskih koristi od uobičajenih aktivnosti Društva, a to je prodaja čiste špeditorske usluge, prodaja usluga prevoza, uskladištenja, posredovanja i slično kao i dobici po osnovu prodaje imovine, revalorizacije stalne imovine, naplaćena ispravljena sumnjiva i sporna potraživanja, otpis obaveza po Zakonu o obligacijama-zastara i slično.

Prihod od prodaje evidentira se nakon isporuke odnosno pružanja usluga kupcima, u skladu sa ugovorenim uslovima prodaje.

Dobici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju i mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanje ekonomskih koristi i kao takvi po prirodi nisu različiti od prihoda. Dobici uključuju dobitke proistekle iz prodaje dugoročnih sredstava, nerealizovane dobitke. Dobici se prikazuju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Unaprijed primljeni avansi se ne priznaju kao prihod, već kao obaveza.

Kamate se priznaju u prihode srazmjerno vremenu korištenja sredstava od strane dužnika, a u skladu sa ugovorom ili zakonom.

Kamata i prihod od dividendi odnosno učešća u dobiti, priznaje se na obračunskoj osnovi.

Politika priznavanja rashoda

Svi troškovi i rashodi koji se odnose na obračunski period moraju biti obuhvaćeni u finansijskim izvještajima (načelo nastanka događaja).

Rashodi se priznaju u obračunskom periodu kad izdatak ne donosi buduće ekonomske koristi, odnosno ne ispunjava uslove da se prizna kao imovinska pozicija u bilansu stanja.

Ako se po osnovu nekog izdatka očekuje ostvarenje prihoda u više budućih obračunskih perioda, tad se priznavanje rashoda vrši na osnovu razumne alokacije rashoda na te obračunske periode.

Rashodi koji se priznavaju u obračunskom periodu, istovremeno se odražavaju na smanjenje sredstava ili povećanje obaveza. Priznati rashodi su direktno povezani s priznatim prihodima u računu dobitka i gubitka obračunskog perioda.

Gubici predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju i mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici predstavljaju smanjenja ekonomskih koristi i kao takvi nisu po svojoj prirodi različiti od drugih rashoda. Gubici se priznaju na neto osnovi, nakon umanjenja za odgovarajuće prihode.

Događaji nakon datuma bilansa stanja

Događaji nakon datuma bilansa stanja su događaji koji nastaju između datuma na koji se sastavljaju finansijski izvještaji i datuma na koji su finansijski izvještaji dostavljeni nadležnom organu, odnosno Agenciji za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF-u). Ukoliko izvještaje usvoji skupština, poslije datuma njihovog dostavljanja nadležnom organu, to neće uticati na događaje nakon datuma bilansa stanja.

Materijalno značajni efekti nastalih poslije datuma bilansa stanja (prethodno definisanih) koji su u direktnoj vezi sa okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, predstavljaju efekte korektivnih događaja po osnovu kojih se vrši korekcija, odnosno prilagođavanje prethodno priznatih iznosa konkretnih bilansnih stavki.

Materijalno značajni efekti poslovnih događaja koji su nastali poslije datuma bilansa stanja, a odnose se na okolnosti koje nisu postojale na datum bilansa stanja, nemaju za posljedicu korekciju, odnosno prilagođavanje iznosa priznatih u bilansu stanja, već se u napomenama uz finansijske izvještaje vrši objelodanjivanje prirode događaja i procjene njihovih finansijskih efekata. Ukoliko nije moguća procjena finansijskih efekata nastalih događaja, objelodanjuje se činjenica da procjena nije bila moguća u datim okolnostima.

4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4.1. Nematerijalna ulaganja

u KM

Opis	Ostala nematerijalna ulaganja	Ukupno
Nabavna vrijednost:		
Stanje na početku godine	81.495	81.495
Povećanja:	0	0
Nove nabavke	0	0
Procjena i revalorizacija	0	0
Smanjenja:	0	0
Rashod, prodaja i drugo	0	0
Stanje na kraju godine	81.495	81.495
Kumulirana ispravka vrijednosti:		
Stanje na početku godine	56.596	56.596
Povećanja:	4.881	4.881
Amortizacija	4.881	4.881
Procjena i revalorizacija	0	0
Smanjenja:	0	0
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0
Stanje na kraju godine	61.477	61.477
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2017. godine	20.019	20.019
Neto sadašnja vrijednost:		
31.12.2016. godine	24.900	24.900

Ostala nematerijalna ulaganja (20.019 KM) odnose se na programe za računare (68.456 KM) i ostala nematerijalna ulaganja (13.039 KM), dok ispravka vrijednosti iznosi 61.477 KM.

4.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

u KM

Opis	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ukupno
Nabavna vrijednost:				
Stanje na početku godine	776.761	12.641.851	13.992.887	27.411.499
Povećanja:	0	4.800	3.914.752	3.919.552
Nove nabavke	0	4.800	3.914.752	3.919.552
Procjena i revalorizacija	0	0	0	0
Smanjenja:	0	0	276.917	276.917
Rashod, prodaja i drugo	0	0	276.917	276.917
Stanje na kraju godine	776.761	12.646.651	17.630.721	31.054.134
Kumulirana ispravka vrijednosti:				
Stanje na početku godine	0	8.431.509	12.873.054	21.304.562
Povećanja:	0	206.437	632.826	839.263
Amortizacija	0	206.437	632.826	839.263
Procjena/obezvredjenje	0	0	0	0
Smanjenja:	0	0	256.090	256.090
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0	256.090	256.090
Stanje na kraju godine	0	8.637.946	13.249.789	21.887.735
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2017. godine	776.761	4.008.706	4.380.932	9.166.399
Neto sadašnja vrijednost:				
31.12.2016. godine	776.761	4.210.343	1.119.833	6.106.937

Povećanje vrijednosti na poziciji građevinskih objekata u iznosu od 4.800 KM, odnosi se na ulaganja u građevinske objekte.

Uvidom u ZK uložak broj 187 od 12.02.2018. godine, (ekonomsko dvorište i fabrika, dvorište), utvrđeno je da je Društvo navedene nekretnine založilo kao obezbjeđenje za kredite od poslovnih banaka (veza napomene broj 4.9 i 4.11).

Povećanje vrijednosti postrojenja i opreme (3.914.752 KM) se odnosi na nove nabavke i ulaganja u postrojenja (22.199 KM) i opremu (3.892.553 KM) za obavljanje poslovne djelatnosti Društva (lakirnica i pakovanje).

Smanjenje vrijednosti opreme u iznosu od 276.917 KM, odnosi se na isknjižavanje nabavne vrijednosti prodane opreme (104.465 KM) i isknjižavanje nabavne vrijednosti rashodovane opreme po popisu (172.452 KM).

4.3. Ulaganja u nekretnine

u KM

Opis	Nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi i avansi za nekretnine, postrojenja, opremu i investicione nekretnine	Ukupno
BRUTO VRIJEDNOST		
Vrijednost na početku godine	8.543	8.543
Povećanje	67.580	67.580
Smanjenje	54.642	54.642
Vrijednost na kraju godine	21.482	21.482
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Vrijednost na početku godine	0	0
Povećanje	0	0
Smanjenje	0	0
Vrijednost na kraju godine	0	0
NETO VRIJEDNOST		
31.12.2017. godine	21.482	21.482
31.12.2016. godine	8.543	8.543

Vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi u iznosu od 21.482 KM odnosi se na pripremna ulaganja u magacin repromaterijala.

4.4. Zalihe, dati avansi i stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Materijal za izradu učinaka u skladištu	1.813.755	1.446.887
2. Rezervni dijelovi u skladištu	446.032	384.921
3. Alat, inventar i HTZ oprema u skladištu	3.399	5.013
4. Nedovršena proizvodnja	291.237	110.494
5. Gotovi proizvodi	1.673.505	1.119.907
6. Zalihe, bruto - ukupno (1 do 5)	4.227.928	3.067.222
I Zalihe, neto	4.227.928	3.067.222
1. Dati avansi za zalihe i usluge povezanim pravnim licima	0	2.051.007
2. Dati avansi za zalihe i usluge ostalim pravnim licima	189.934	126.724
II Dati avansi - ukupno (1+2)	189.934	2.177.730

Zalihe materijala se vode po nabavnoj vrijednosti (cijeni koštanja) ili neto prodajnoj vrijednosti u zavisnosti od toga koja je cijena niža. Zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje se vode po planskim cijenama.

Dati avansi za zalihe i usluge ostalim pravnim licima se odnose na slijedeće stavke:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Dati avansi drugim licima iz Republike Srpske	2.335
2.	Dati avansi drugim licima iz Federacije BiH	2.668
3.	Dati avansi drugim licima iz inostranstva	184.931
Ukupno		189.934

4.5. Kratkoročna potraživanja i plasmani

u KM

Opis	Kupci iz Republike Srpske	Kupci u inostranstvu	Druga potraživanja	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	19.696	2.746.588	294.289	3.060.573
Bruto stanje na kraju godine	35.654	1.767.999	419.063	2.222.715
Ispravka vrijednosti na početku godine	0	0	0	0
Ispravka vrijednosti na kraju godine	0	0	0	0
NETO STANJE				0
31.12.2017. godine	35.654	1.767.999	419.063	2.222.715
31.12.2016. godine	19.696	2.746.588	294.289	3.060.573

Potraživanja od kupaca iz Republike Srpske sa stanjem na dan 31.12.2017. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Trentino Pelet d.o.o.	22.016
2.	Eko život d.o.o.	6.388
3.	Ostali	7.250
Ukupno		35.654

Potraživanje od kupaca u inostranstvu se u najvećem iznosu odnose na potraživanje od Ikea Suplly AG Švajcarska (1.741.853 KM).

Druga potraživanja se odnose na sljedeće stavke:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Fondovi Republike Srpske (zdravstvo i dječija zaštita)	23.739
2.	Potraživanja za više plaćene direktne poreze	111.307
3.	Ostala kratkoročna potraživanja	18.564
4.	PDV u primljenim fakturama	15.353
5.	Potraživanja po osnovu razlike između akontativnog i obračunatog PDV-a	249.085
6.	PDV plaćen pri uvozu	1.015
Ukupno		419.063

Potraživanja po osnovu razlike između akontativnog i obračunatog PDV (249.085 KM) odnose se na PDV za povrat za XI i XII mjesec 2017. godine.

4.6. Gotovinski ekvivalenti i gotovina

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Poslovni račun - domaća valuta	90.062	1.085.342
2. Poslovni račun - strana valuta	865.050	330.096
3. Blagajna - domaća valuta	170	705
Gotovinski ekvivalenti i gotovina - ukupno (1 do 3)	955.282	1.416.143

Novčana sredstva na deviznom računu preračunata su u KM vrijednost primjenom srednjeg kursa Centralne banke BiH na dan 31. decembar 2017. godine.

Stanje na poslovnom računu u KM na dan 31.12.2017. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Sberbank a.d. Banja Luka	46.107
2.	Nova banka a.d. Banja Luka	40.891
3.	Nova banka a.d. (podračun-viza)	3.064
U k u p n o		90.062

Stanje na poslovnom računu u stranoj valuti na dan 31.12.2017. godine

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Sberbank a.d. Banja Luka	864.825
2.	Nova banka a.d. Banja Luka	127
3.	Nova banka a.d. – GBP	98
U k u p n o		865.050

4.7. Aktivna vremenska razgraničenja

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Ostala aktivna vremenska razgraničenja	4.046	6.605
Aktivna vremenska razgraničenja - ukupno	4.046	6.605

Ostala aktivna vremenska razgraničenja predstavljaju iznose sa avansnih faktura dobavljača.

4.8 . Kapital

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Akcijski kapital - obične akcije	3.544.986	3.544.986
I Osnovni i ostali kapital c	3.544.986	3.544.986
1. Zakonske rezerve	148.445	87.374
2. Statutarne rezerve	116.467	116.467
II Rezerve (1 do 2)	264.912	203.841
1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	2.212.100	1.057.880
2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	2.291.856	1.221.412
III Neraspoređeni dobitak (1 do 2)	4.503.956	2.279.292
KAPITAL (I do III)	8.313.854	6.028.119

Ukupan kapital na dan 31.12.2017. godine iskazan je u poslovnim knjigama Društva u iznosu od 8.313.854 KM. Osnovni kapital Društva iznosi 3.544.986 KM, zakonske rezerve iznose 148.445 KM, statutarne rezerve (116.467 KM), neraspoređeni dobitak ranijih godina (2.212.100 KM) i neraspoređeni dobitak tekuće godine iznosi 2.291.856 KM.

Prema pregledu sa internet prezentacije Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske (www.crhovrs.org) struktura akcionara na 31.12.2017. godine je sljedeća:

R/b	Opis	% učešća
1.	Dacomet AG	99,19
2.	Ostali	0,81
Ukupno		100,00

4.9. Dugoročne obaveze

Opis	u KM	
	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Dugoročni krediti u zemlji	2.810.131	3.010.173
2. Dugoročni krediti u inostranstvu	142.143	685.845
3. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu u zemlji	28.090	0
I Dugoročne obaveze - ukupno (1 do 3)	2.980.364	3.696.018

Dugoročni krediti u zemlji u iznosu od 2.810.131 KM, odnose se na:

Dugoročni kredit od Sberbank a.d. Banja Luka (2.232.422 KM) po ugovoru broj 5671514556666282 od 09.06.2016. godine na iznos od 4.000.000 KM i rok otplate 60 mjeseci sa kamatnom stopom šestomjesečni EURIBOR + 4,00% godišnje. Obezbjedenje po kreditu su mjenice i hipoteka na nekretnine Društva (veza napomena broj 4.2).

Dugoročni kredit od Sberbank a.d. Banja Luka (577.709 KM) po ugovoru broj 5671514557890422 od 20.11.2017. godine na iznos od 1.000.000 KM i rok otplate 30 mjeseci sa nominalnom kamatnom stopom 3,60% godišnje. Obezbjedenje po kreditu su mjenice i hipoteka na nekretnine Društva (veza napomena broj 4.2).

Dugoročni krediti u inostranstvu u iznosu od 142.143 KM, odnose se na pozajmicu koju je Društvu dala IKEA Supply AG Švajcarska na osnovu ugovora Reg. broj 1-2026-00 od 22.08.2016. godine u iznosu od 1.350.000 EUR. Svrha ove pozajmice je da Društvu obezbijedi dugoročna sredstva da bi finansiralo investicije i kupovinu mašina za proizvodnju IKEA- inih proizvoda. U skladu sa pismenim odobrenjem IKEA-e za svako povlačenje, pozajmica će biti povučena sukcesivno počevši od 22.08.2016. godine najkasnije do 30.11.2016. godine. Od dana prvog povlačenja pozajmice, primjenjiva kamatna stopa u valuti pozajmice je fiksna po stopi od 0,9% godišnje. Krajnji rok otplate povučenih sredstava je 25.02.2019. godine. Obezbjedenje je definisano u članu 6. navedenog ugovora.

4.10. Dugoročna rezervisanja

Opis	u KM	
	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	187.190	210.232
2. Ostala dugoročna rezervisanja	221.081	231.081
Dugoročna rezervisanja - ukupno (1 do 2)	408.271	441.313

Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih u iznosu od 187.190 KM su ukalkulisana na osnovu obračuna budućih isplata zaposlenim u skladu sa MRS 19–*Primanja zaposlenih*.

Na poziciji ostalih dugoročnih rezervisanja (221.081 KM) iskazan je iznos rezervisanja za sudske sporove koji u budućim periodima mogu biti potencijalne obaveze.

4.11. Kratkoročne finansijske obaveze, tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza i kratkoročne obaveze klasifikovane u grupu sa sredstvima namijenjenim za prodaju ili otuđenje

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Dio dugoročnih kredita koji dopijeva za plaćanje do jedne godine	2.587.372	1.451.403
2. Dio dugoročnih obaveza po finansijskom lizingu koji dopijeva za plaćanje do jedne godine	6.701	0
I Tekući dio dugoročnih finansijskih obaveza	2.594.073	1.451.403

Dio dugoročnih kredita koji dopijevaju za plaćanje do jedne godine (2.587.372 KM) odnosi se na dio dugoročnog kredita Sberbank a.d. Banja Luka (1.168.194 KM) i dio dugoročnog kredita IKEA-e koji dopijeva za plaćanje do jedne godine u iznosu od 1.419.178 KM (veza napomena 4.9).

4.12. Obaveze iz poslovanja, druge obaveze i tekuće obaveze za porez na dobit

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Dobavljači - povezana pravna lica	579.630	1.464.144
2. Dobavljači iz Republike Srpske	595.132	832.680
3. Dobavljači iz Federacije BiH	199.714	250.018
4. Dobavljači u inostranstvu	715.725	810.135
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 do 4)	2.090.201	3.356.978
1. Obaveze za neto zarade i naknade zarada	218.264	561.524
2. Obaveze za poreze na zarade i naknade zarada	16.991	15.400
3. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada, osim zarada koje se refundiraju	128.884	118.323
4. Obaveze za ostala neto lična primanja	881	553
II Obaveze za zarade i naknade zarada - ukupno (1 do 4)	365.019	695.801
1. Obaveze prema zaposlenima	2.695	1.798
2. Obaveze prema članovima Upravnog odbora i Odbora za reviziju	5.400	2.340
3. Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovoru	1.950	1.676
4. Ostale obaveze	25.538	19.867
III Druge obaveze (1 do 4)	35.583	25.681
1. Porez na dodatu vrijednost po osnovu sopstvene potrošnje	18.157	1.464
IV Obaveze za porez na dodatu vrijednost	18.157	1.464
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke na teret troškova	0	357
2. Obaveze za doprinose koje terete troškove	391	359
3. Obaveze za poreze i doprinose obračunate na isplate fizičkim licima van radnog odnosa	1.892	1.952
V Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine (1 do 3)	2.282	2.668
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do V)	2.511.242	4.082.592
Tekuće obaveze za porez na dobit	0	161.481

Obaveze za neto zarade i naknade, osim zarada koje se refundiraju u iznosu od 218.264 KM, odnose se na obaveze za neto zarade (208.356 KM) za dvanaesti mjesec 2017. godine i obaveze za regres (9.907 KM).

Obaveze za doprinose na zarade i naknade, osim zarada koje se refundiraju u iznosu od 128.884 KM, odnose se na neisplaćene obaveze za dvanaesti mjesec 2017. godine: obaveze za PIO (72.253 KM), obaveze za doprinose za zdravstveno osiguranje (46.768 KM), obaveze za doprinose za zapošljavanje (3.906 KM), obaveze za doprinose za dječiju zaštitu (5.858 KM).

Ostale obaveze u iznosu od 25.538 KM, odnose se na slijedeće: obaveze za obustave iz neto zarada zaposlenih (25.431 KM), obaveze za naknadu štete drugim licima (107 KM).

Obaveze prema dobavljačima - povezana pravna lica u ukupnom iznosu od 579.630 KM odnose se na obaveze prema povezanom pravnom licu Dacomet Ag Cirihi.

U sljedećoj tabeli je dat pregled značajnijih obaveza prema dobavljačima iz Republike Srpske na dan 31.12.2017. godine:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Go pack	279.969
2.	Subotić – Drvo- Promet d.o.o. Gradiška	88.487
3.	Railić Komerc d.o.o.	26.850
4.	Elektro Prnjavor	51.763
5.	Restoran Park	23.660
6.	Elgrad Teslić	18.442
7.	Bond d.o.o.	32.019
8.	Zanatska radnja “Go pack” s.p.	40.013
9.	Ostali dobavljači	33.929
Ukupno		595.132

U sljedećoj tabeli je dat pregled značajnijih obaveza prema dobavljačima iz Federacije BiH na dan 31.12.2017. godine:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Palavra Travnik	49.638
2.	Ekamant Bosna d.o.o.	18.121
3.	Euromas d.o.o.	8.211
4.	Procedo d.o.o.	6.000
5.	Ostali dobavljači	117.744
Ukupno		199.714

U sljedećoj tabeli je dat pregled značajnijih obaveza prema dobavljačima u inostranstvu na dan 31.12.2017. godine:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Decospan Mato Furnir d.o.o.	201.980
2.	Dunapack Kft	76.696
3.	Sherwin – Williams	77.799
4.	Toppazzini s.p.a.	20.905
5.	Danzer Europe Veneer	83.542
6.	Fantoni Spa Italia	36.113
7.	Mitol Tovarna Lepil d.d.	91.659
8.	IKEA Components S.R.O. Slovac Republic	52.104
9.	Ostali dobavljači	74.927
Ukupno		715.725

4.13. Pasivna vremenska razgraničenja

Opis	u KM	
	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Ostala pasivna vremenska razgraničenja	0	7.727
Pasivna vremenska razgraničenja - ukupno	0	7.727

Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na primljene avansne fakture od dobavljača.

4.14. Poslovni prihodi

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Prihodi od prodaje učinaka u Republici Srpskoj	85.545	81.897
2. Prihodi od prodaje učinaka u Federaciji BiH	77.442	129.671
3. Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	29.506.809	28.895.828
I Prihodi od prodaje učinaka - ukupno (1 do 3)	29.669.796	29.107.396
1. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	734.341	0
2. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	232.848
II Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno (1-2)	734.341	-232.848
1. Prihodi od zakupnina	2.051	2.051
2. Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja	55.524	51.063
3. Ostali prihodi po drugim osnovama	0	3.778
III Drugi poslovni prihodi - ukupno (1 do 3)	57.575	56.893
IV Poslovni prihodi - ukupno (I do III)	30.461.712	28.931.441

Prihodi od prodaje učinaka u Republici Srpskoj (85.545 KM) odnose se na: prihodi od prodaje proizvoda na malo (31.753 KM), prihodi od prodaje proizvoda na veliko (53.768 KM), prihodi od usluga (24 KM).

Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu odnosi se na: prihod od prodaje učinaka na stranom tržištu (16.440.567 KM), prihod od prodaje na stranom tržištu-razduženi materijal (12.969.759 KM), prihod od prodaje na stranom tržištu-ostali kupci (81.355 KM), prihodi od vršenja usluga (15.128 KM).

Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu (29.506.809 KM) u najvećem iznosu se odnose na prihode od prodaje namještaja kupcu IKEA Supply AG Švajcarska.

Prihodi iz namjenskih izvora finansiranja u iznosu od 55.524 KM odnose se na prihode iz fondova za refundaciju bolovanja (54.924 KM) i ostali prihodi iz drugih namjenskih izvora (600 KM).

Povećanje vrijednosti zaliha učinaka (734.341 KM) utvrđeno na kraju poslovne godine kao razlika između početnog i krajnjeg stanja zaliha učinaka.

4.15. Finansijski prihodi

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Prihodi od kamata	1.365	1.522
2. Ostali finansijski prihodi	39.918	43.204
I Finansijski prihodi - ukupno (1 do 2)	41.283	44.726

Ostali finansijski prihodi u iznosu od 39.918 KM odnose se na: kasa skonto odobren od strane dobavljača (11.538 KM), rabat (28.380 KM).

Ostali prihodi

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Dobici po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	0	67.688
2. Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja	8.846	0
3. Viškovi, izuzimajući viškove zaliha učinaka	2.325	6.905
4. Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi	401.091	57.578
I Ostali prihodi - ukupno (1 do 4)	412.262	132.171

Dobici po osnovu prodaje sredstava obustavljenog poslovanja u iznosu od 8.846 KM odnose se na prihode od prodaje opreme (veza napomena 4.2).

Prihodi od smanjenja obaveza, ukidanja neiskorišćenih dugoročnih rezervisanja i ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 401.091 KM, odnose se na prihod od ukidanja neiskorištenih rezervisanja (29.466 KM) i ostalih nepomenutih prihoda (371.625 KM).

4.16. Poslovni rashodi

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Troškovi materijala za izradu	20.404.301	19.192.112
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	64.190	58.337
3. Troškovi goriva i energije	510.958	500.007
I Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	20.979.449	19.750.455
II Troškovi bruto zarada i naknada zarada	4.298.265	4.310.391
III Troškovi bruto naknada članovima Upravnog odbora i Odbor za reviziju	42.305	44.197
IV Ostali lični rashodi	585.234	576.935
1. Troškovi usluga na izradi učinaka	93.007	67.823
2. Troškovi transportnih usluga	353.698	348.597
3. Troškovi usluga održavanja	207.673	151.681
4. Troškovi reklame i propagande	17.834	847
5. Troškovi ostalih usluga	234.874	225.215
V Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 5)	907.087	794.163
VI Troškovi amortizacije	844.144	794.326
VII Troškovi rezervisanja	6.508	391.313
1. Troškovi neproizvodnih usluga	221.996	204.777
2. Troškovi reprezentacije	33.552	16.202
3. Troškovi premije osiguranja	46.733	50.412
4. Troškovi platnog prometa	76.540	89.185
5. Troškovi članarina	10.412	7.293
6. Troškovi poreza	53.378	64.625
7. Troškovi doprinosa	4.413	10.585
8. Ostali nematerijalni troškovi	20.893	55.526
VIII Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	467.916	498.605
IX Poslovni rashodi - ukupno (I do VIII)	28.130.909	27.160.385

Struktura troškova materijala za izradu data je u slijedećem pregledu:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Troškovi osnovnog materijala	19.989.515
2.	Troškovi pomoćnog materijala (HTZ, sitan alat i inventar)	112.222
3.	Troškovi materijala za izradu rezervnih dijelova	277.065
4.	Troškovi materijala za izradu-mazivo	8.056
5.	Troškovi materijala za izradu-gorivo	17.443
U k u p n o		20.404.301

Troškovi materijala se evidentiraju po nabavnim cijenama, dok se izlazi evidentiraju po prosječnim cijenama.

Troškovi goriva i energije u iznosu od 510.958 KM, odnose se na slijedeće: utrošak ostalog goriva (17.936 KM), troškovi električne energije (493.022 KM).

Troškovi transportnih usluga (353.698 KM) se odnose na troškove prevoza repromaterijala (285.554 KM), PTT troškove (67.711 KM), troškove internet usluga (379 KM) i troškove ostalih transportnih usluga (55 KM). Troškovi usluga održavanja (207.673 KM) se odnose na troškove održavanja osnovnih sredstava Društva.

Troškovi ostalih usluga u iznosu od 234.874 KM, odnose se na slijedeće: troškovi za usluge u prometu proizvoda i usluga (158.358 KM), troškovi komunalnih usluga (15.858 KM), troškovi za usluge zaštite na radu (18.386 KM), troškovi zakupa (3.000 KM), naknada za korištenje autoputa (2.735 KM), proizvodne usluge po ugovoru o djelu (36.306 KM), troškovi ostalih proizvodnih usluga (230 KM).

Troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 221.996 KM, odnose se na slijedeće: troškovi računovodstvenih usluga (855 KM), troškovi revizije finansijskih izvještaja (4.000 KM), troškovi zdravstvenih usluga (2.047 KM), troškovi za usluge ostalih društvenih djelatnosti (34.965 KM), troškovi stručnog usavršavanja (22.436 KM), usluge za izmjene na računarskim programima (578 KM), ostale neproizvodne usluge (157.115 KM).

Troškovi poreza u iznosu od 53.378 KM, odnose se na slijedeće: porez na imovinu (3.816 KM), naknada za korištenje voda (4.504 KM), naknada za korištenje šuma (20.512 KM), naknada za protivpožarnu zaštitu (11.721 KM), komunalna i republička taksa na firmu (7.705 KM), ostali porezi koji terete troškove (92 KM), porez po odbitku (5.026 KM).

4.17. Ostali poslovni rashodi

Opis	u KM	
	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	8.272	0
2. Gubici po osnovu prodaje materijala	4.186	0
3. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha materijala	2.173	4.065
4. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	0	1.556
5. Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi	126.924	22.832
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 5)	141.555	28.453
Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina	22.254	286.386
Rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz prethodnih godina	22.254	286.386

Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha materijala u iznosu od 2.173 KM, odnose se na slijedeće: manjkovi materijala (1.857 KM), PDV obračunat na manjkove (316 KM).

Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i robe i ostali rashodi u iznosu od 126.924 KM, odnose se na slijedeće: otpis materijala (104.536 KM), PDV na otpis (17.841 KM), kazne za privredne prestupe i prekršaje (4.239 KM), izdaci za humanitarne i kulturne namjene (300 KM), nepomenuti ostali rashodi (8 KM).

Rashodi po osnovu ispravke grešaka iz ranijih godina (22.254 KM), odnose se na rashode po osnovu faktura iz ranijih godina (7.527 KM) i ostali rashodi-reklamacije (14.727 KM).

4.18. Finansijski rashodi

u KM

Opis	31.12.2017. godine	31.12.2016. godine
1. Rashodi kamata	177.298	168.896
2. Negativne kursne razlike	4.031	0
3. Ostali finansijski rashodi	383	0
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 3)	181.712	168.896

Rashodi kamata u iznosu od 177.298 KM se odnose na:

R/b	Opis	Iznos (u KM)
1.	Kamate po kreditima od banaka	155.752
2.	Rashodi kamata po finansijskom lizingu	1.670
3.	Zatezne kamate	19.876
U k u p n o		168.896

4.19. Povezana lica

Prema izjavi ovlaštenog lica Društva i našim saznanjima, povezana lica su: Dacommet AG Švajcarska, Dacommet AG d.o.o. Slatina i Standard Furnirture Serbia d.o.o. Čuprija.

Pregled transakcija sa povezanim licima daje se u sljedećoj tabeli:

u KM

Opis	Transakcije sa dobavljačima povezanim pravnim licem	Transakcije sa povezanim pravnim licem po osnovu datih avansa
	Dacommet AG Švajcarska	Dacommet AG Švajcarska
Stanje na dan 01.01.2017. godine	1.204.937	2.051.006
Dugovni promet za period 01.01.-31.12.2017. godine	13.377.186	0
Potražni promet za period 01.01.-31.12.2017. godine	12.751.879	2.051.006
Saldo potraživanja /obaveza na dan 31.12.2017. godine	579.630	0

4.20. Poreski rizici

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (obavezne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

Društvo je u toku 2017. godine imalo dvije djelimične kontrole od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH. Predmet kontrola - kontrola PDV po prijavi i utvrđivanje činjenica vezanih za indirektnu poreze. U zapisniku o kontroli broj 04/5-2/I-17-1-55-1408.1/17 od 04.10.2017. godine (kontrolisani period 01.07.2017. do 01.08.2017. godine), nisu konstatovane nepravilnosti. Takođe, u zapisniku o izvršenoj kontroli broj 04/4-1/I-17-1-82-19-1/18 od 07.03.2018. godine (kontrolisani period 01.11.2017. do 30.11.2017. godine), donosi se sljedeći zaključak, da je iskazani poreski kredit opravdan.

4.21. Sudski sporovi

Sa stanjem na dan 31.12.2017. godine, prema izjavi ovlašćenog lica Društva vodi se ukupno pet sudskih spora protiv Društva:

R/b	Tužilac	Iznos (u KM)
1.	Zec Fahrudin	29.145
2.	Vesna S d.o.o. Bugojno	43.399
3.	Čajić Admira	13.760
4.	Milovan Malešević- radnik	13.000
5.	Majkić Milomir	42.000
U k u p n o		141.304

Društvo je izvršilo rezervisanje u iznosu od 221.081 KM za sudske sporove koji se vode protiv njega.

4.22. Stalnost poslovanja

Osnovni kapital Društva iznosi 3.544.986 KM, zakonske rezerve iznose 148.445 KM, statutarne rezerve (116.467 KM), neraspoređeni dobitak iz ranijih godina (2.212.100 KM), u tekućoj godini ostvaren je neto dobitak u iznosu od 2.291.856 KM, stalnost poslovanja Društva nije ugrožena.

4.23. Događaji nakon datuma bilansa

Prema obrazloženju ovlašćenog lica Društva, nije bilo događaja koji su nastali poslije datuma bilansa, a mogu se povezati sa periodom za koji se vrši revizija.